

ಅ'ಶೋಕ' ವನದಲ್ಲಿ ಶೋಕ!

ರಾಮಾಯಣ ಗೊತ್ತಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಸೀತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ ರಾವಣ ಅವಳನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದು ಅಶೋಕ ವನದಲ್ಲಂತೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಹೆಸರೇ ಸಾರಿ ಹೇಳುವಂತೆ, ಅದು ಶೋಕ ನಿವಾರಕ ಬೇರೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಸೀತೆ ಅಶೋಕ ವನದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದದ್ದು ಅರ್ಥಭರ್ತಿವೇ. ಬುದ್ಧನ ಜನನವಾದದ್ದು ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ಸಾಂಚಿ, ಮಥುರಾಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬೌದ್ಧ ಮಂದಿರಗಳ ಕೆತ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷದ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಇವೆಯಂತೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಿಂದೂಗಳು ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧರಿಗೆ ಅಶೋಕ ಪೂಜನೀಯ ವೃಕ್ಷ. ದೇವಸ್ಥಾನ, ಬೌದ್ಧ ಮಂದಿರಗಳ ಸುತ್ತ ಇದನ್ನು ನೆಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಪೂಜೆ, ಅರ್ಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹತ್ವಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಅಶೋಕಕ್ಕೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಖ್ಯಾತಿಯೂ ಇದೆ. ಆಯುರ್ವೇದ, ಸಿದ್ಧ ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಮೂಲಿಕೆಯೂ ಹಲಬಗೆಯ ಸ್ತ್ರೀಸಹಜ ರೋಗಗಳಿಗೆ ದಿವ್ಯೌಷಧ. ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಅಶೋಕದ ತೊಗಟೆಯ ಕಷಾಯ ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ತಯಾರಾಗುವ 'ಅಶೋಕಾಂಷು' ರಾಮಬಾಣ. ಇದು ಗರ್ಭಾಶಯವನ್ನು ಆರೋಗ್ಯಯುತವಾಗಿ ಕಾಪಾಡುವ ಟಾನ್ಸಿಕ್ ಕೂಡಾ. ಹಲವಾರು ಆಧುನಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಕೂಡಾ ಅಶೋಕಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಸೋಂಕು ನಿವಾರಕ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ನಾಶಕ ಗುಣವುಳ್ಳದ್ದು ಕೂಡಾ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನಷ್ಟೇ ಕಾಡುವ, ಅವರ ಶೋಕಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಹಲವಾರು ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಗುಣವುಳ್ಳ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ 'ಅಶೋಕ' ಎಂದು ಕರೆದಿರಬಹುದು.

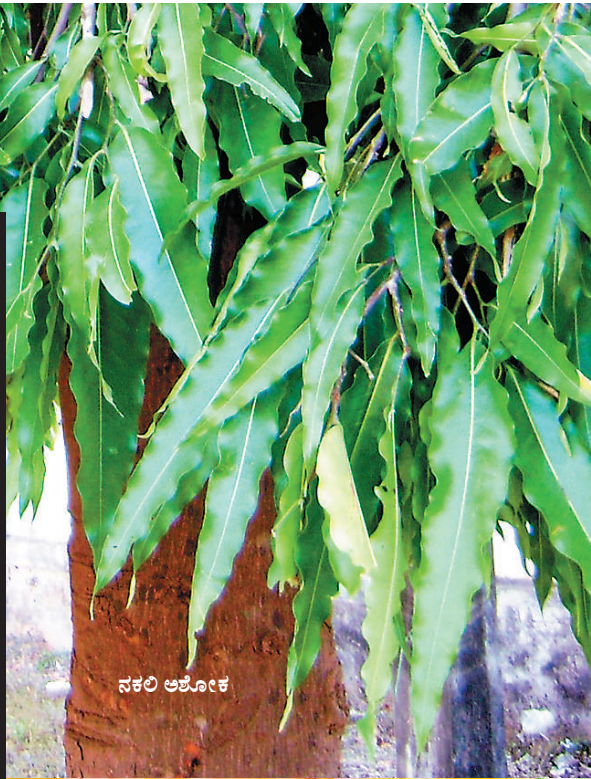
ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಈ ವೃಕ್ಷ ಯಾವುದು? ಇದರ ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನಾಮಧೇಯ 'ಸರಕ ಅಸೋಕ'. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ 'ಅಶೋಕಾ' ಎನ್ನುವ ಹೆಸರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ. ಭಾರತ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಮಯನ್ಮಾರ್, ಮತ್ತು ಮಲೇಶಿಯಾದ ಮಳೆಕಾಡುಗಳು ಇದರ ತವರು. ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಹಿಮಾಲಯದ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 750 ಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರದ ತನಕ ಇದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಶೋಕ ಗುಣದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ರೂಪದಲ್ಲೂ ಆತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಕ. ಇದರ ಕಿತ್ತಳೆ- ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹೂಗೊಂಚಲುಗಳಂತೂ ಮನಮೋಹಕ. ವರ್ಷಾರಂಭ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈತುಂಬಾ ಮೂಡುವ ಈ ಹೂಗುಚ್ಚುಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಕಡು ಕೇಸರಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಕಣ್ಣೆಳೆಯುವ ಈ ವರ್ಣ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕದ ಇರುವನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಔಷಧೀಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿ ಬಳಸಿದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಶೋಕ ನಿವಾರಿಸಬಲ್ಲ ಅಶೋಕದ ಸಂತತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಈಗ ಶೋಕನೀಯವಾಗಿರುವುದು ವಿಪರ್ಯಾಸ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಂಶ ನಾಶದ ಅಪಾಯವನ್ನೆದುರಿಸುತ್ತಿರುವ 100 ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಅಶೋಕದ ಔಷಧೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕದ ತೊಗಟೆಗಳು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಒಂದು ಯಕ್ಷಪ್ರಶ್ನೆ! 'ಅಶೋಕ' ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಉದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗುವ 'ಪಾಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಲಾಂಗಿಫೋಲಿಯಾ' ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಜಾತಿಯ ಮರಗಳ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಕಲಬೆರಕೆಯಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಸಂದೇಹದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ರಾಮಾಯಣ, ಆಯುರ್ವೇದದ ಅಶೋಕವೆಂದು ಇದೇ ವೃಕ್ಷವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ!

ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಅಸಲಿ ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋದರೆ, ಈ ನಕಲಿ ಅಶೋಕವನ್ನೇ ಅಸಲಿಯೆಂದು ಪೂಜಿಸುವ ದಿನಗಳು ಬಂದರೆ ಅಚ್ಚರಿ ಪಡಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಚಿತ್ರ-ಬರಹ: ಡಾ. ಜಯಕರ ಭಂಡಾರಿ ಎಂ

ನಕಲಿ ಅಶೋಕ

ಅಸಲಿ ಅಶೋಕದ ಆಕರ್ಷಕ ಹೂವು